

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/77/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616202087
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2016:4616202087.1

Rozhodnutie

Okresný súd Topoľčany samosudcom JUDr. Vlastimilom Valkovičom vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka H. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., F. XXX/ X a otec M. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., t.č. ÚVTOS N., J. XX, o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti **z a m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ - otec podal dňa 05.04.2016 na tunajší súd návrh na zníženie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa, ktorý odôvodnil tým, že sa nachádza od 15.11.2015 vo výkone trestu v Leopoldove, pričom nie je platobne schopný si plniť vyživovaciu povinnosť v takej sume ako mu bola určená súdom. Vo výkone trestu je pracovne zaradený a výška mesačnej pracovnej odmeny je cca 20 eur. Nechce aby mu narastal dlh na výživnom, je ochotný platiť výživné v minimálnej výške stanovenej zákonom.

V písomnom vyjadrení zo dňa 25.05.2016, ktoré bolo doručené súdu dňa 31.05.2016 uviedol, že súhlasí s tým aby vec bola prejednaná bez jeho účasti, pričom trvá na podanom návrhu a je si vedomý svojich povinností k maloletému, avšak aj svojich práv.

Matka na pojednávaní dňa 15.06.2016 uviedla, že s návrhom na zníženie výživného nesúhlasí, vyživovacia povinnosť sa naposledy upravovala v r. 2004, pričom v tomto čase bola na materskej dovolenke, mala príjem iba rodičovský príspevok a rodinné prídavky, čo bola suma cca 2.700 Sk. V tomto čase navrhovateľ pracoval vo Volkswagene a zarábala 22.000 Sk, v tom čase boli rozvedení a nežili v spoločnej domácnosti, syn mal vtedy dva roky a dcéra osem rokov, syn bol v jej priamom zaopatrení a dcéra chodila do školy, bola žiačkou 2. ročníka ZŠ V. Aktuálne je zamestnaná v zlatníctve na polovičný úväzok u p. N. Zlatníctvo Anda v Topoľčanoch, kde dosahuje zárobok 200-220 eur mesačne. Na polovičný úväzok pracuje preto, lebo má ležiaceho otca, na ktorého poberá 66 eur opatrovné. Maloleté deti aktuálne navštevujú syn 8. ročník ZŠ V. a dcéra študuje na Vysokej škole Ekonomickej M. Bela v Banskej Bystrici a je plnoletá. Poberá peňažný príspevok na opatrovanie vo výške 66,98 eur, náhradné výživné v sume 99,58 eur na syna, náhradné výživné na dcéru v sume 108,50 eur, prídavok na dieťa v sume 70,56 eur - na tri deti, nakoľko má mal. dcéru Y. T., ktorú má z iného vzťahu, kde otec si riadne platí vyživovaciu povinnosť. Býva na adrese V., F. XXX, čo je rodinný dom, ktorý má v polovičnom spoluvlastníctve s bratom, ktorý zdedili, avšak ho prerábali a brali naň hypotekárny úver, resp. tento si zobral brat a splácajú ho spoločne v 1/2, t.j. mesačne mu prispieva 105 eur, plus energie si platí vo výške 120 eur, t.j. voda, električka, plyn a internet - voda polročne 35 eur na domácnosť. Tento dom je usporiadaný tak, že predstavuje tri samostatné bytové jednotky, kde býva jej brat, otec a ona s maloletými deťmi. Syn je latentný celiak, má astmu a znížený imunitný systém, s čím sú spojené zvýšené náklady na stravu a lieky, pravidelne dochádzajú do Nitry na kontroly. Teraz sa jeho stav zlepšil, inak aj tak chodia na kontroly jedenkrát za pol roka. Syn aktívne športuje, hráva hádzanú za Topoľčany

s čím sú spojené zvýšené náklady na zakupovanie športových potrieb - oblečenie a obuv, za stravu. Jej čistý mesačný príjem vrátane náhradného výživného je 565 eur úhrne. Túto situáciu zvláda za pomoci jej rodiny, súrodencov a rodičov. Aj dcéra študuje na vysokej škole a pokiaľ by nemala schválené sociálne štipendium, nemohla by si dovoliť financovať vysokú školu, tejto hradí na jeden semester 250 eur internát, zvyšné náklady si platí dcéra zo sociálneho štipendia. Mesačne platí synovi 17 eur poistenie - úrazová poisťka so sporiacim účinkom, na lieky mesačne cca 10 eur, náklady na školu - na pomôcky a platby ZRPŠ priemerne mesačne 25-30 eur.

Kolízny opatrovník v záverečnom stanovisku uviedol, že doporučuje návrh navrhovateľa zamietnuť, nakoľko nie je v záujme a na prospech maloletého dieťaťa.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením spisového materiálu a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 3P/369/04 zo dňa 18.10.2004 bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca na maloletého Y. na sumu 3.000,- Sk mesačne s účinnosťou od 01.08.2004, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.12.2004.

V čase posledného určenia výživného matka bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti, bývala v rodinnom dome, ktorého bola spoluvlastníčkou.

Otec v čase posledného určenia výživného býval v Bratislave v podnikovej ubytovni, za ktorú platil 2.100,- Sk mesačne, pracoval v spoločnosti Auto Volkswagen a.s. v Bratislave, kde dosahoval priemernú mesačnú mzdu 25.516 Sk.

V čase posledného určenia výživného maloletý Y. trpel zdravotnými problémami, nakoľko mal diagnostikovanú reflexnú chorobu pažeráka a recidivujúce respiračné ochorenie a tiež celiakiu, v dôsledku čoho matka bývala s maloletým hospitalizovaná, s čím mala spojené výdavky s pobytom v nemocnici, návštevami lekárov a so zabezpečením diétnej stravy pre maloletého, nakoľko mal špeciálnu bezlepkovú diétu a posudkom ÚPSVaR Topoľčany zo dňa 29.07.2004 bol uznaný za dieťa, ktoré má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci osobitnú starostlivosť od 01.07.2004.

Aktuálne otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Leopoldove od 15.11.2015, pričom od 14.12.2015 je pracovne zaradený. V čase podania správy z ÚVTOS Leopoldov dňa 24.05.2016 boli evidované voči otcovi pohľadávky ostatných oprávnených vo výške 11.808,68 eur, pričom na konte finančných prostriedkov mal 48,69 eur. V mesiaci december 2015 dosiahol čistú mzdu vo výške 59,09 eur, január 2016 vo výške 122,95 eur, február 135,88 eur, marec 124,07 eur, apríl 148,99 eur. Otcovi od posledného rozhodnutia o výživnom pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému synovi C., nar. XX.XX.XXXX.

Maloletý Y. je aktuálne žiakom 8. ročníka na ZŠ V., naďalej sa lieči na latentnú formu celiakie, je astmatik, alergik, čo si vyžaduje finančne náročnú medikamentóznú liečbu, časté hospitalizácie pri 4 - dňových diagnostických pobytach v nemocnici a zároveň náročné stravovacie nároky z dôvodu jeho ochorenia. Matka aktuálne je zamestnaná na polovičný úväzok v Zlatníctve Anda v Topoľčanoch, kde v posledných 12 mesiacoch dosiahla priemernú čistú mzdu vo výške 208,02 eur, pričom je zamestnávateľom hodnotená kladne. Poberá opatrovné na ležiaceho otca v sume 66,98 eur. Býva v 4 izbovom rodinnom dome, kde uhrádza náklady spojené s domácnosťou a to hypotéku na dom v sume 130 eur, plyn 70 eur, električka 30 eur, voda 20 eur, pričom poberá na maloleté deti prídavky vo výške 47,04 eur. Poberá náhradné výživné na maloletého Y., ktoré v mesiaci január až apríl 2016 kolísalo od výšky 89,68 eur po sumu 95,12 eur.

Z rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 3T/9/2015 zo dňa 10.08.2015 vyplýva, že otec bol uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. c/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov nepodmienečne, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.10.2015. Tohto prečinu sa dopustil tak, že hoci mu z ustanovení Zákona o rodine vyplývala povinnosť vyživovať maloleté deti Z. U. a Y. U., vyhýbal sa úmyselne vyživovacej povinnosti a to od 01.04.2014 až do 10.08.2015 s tým, že napriek tomu, že bol zamestnaný a mal dostatočný príjem na plnenie si svojej zákonnej povinnosti, túto povinnosť si neplnil, ale peniaze, ktoré zarobil minul pre vlastnú potrebu okrem mesiacov august 2014 a november 2014, kedy si svoju vyživovaciu povinnosť riadne splnil, po ukončení pracovného pomeru od 01.04.2015 doposiaľ sa plneniu vyživovacej povinnosti úmyselne vyhýbal tým, že nikde nepracoval, neprihlásil sa na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie so žiadosťou o sprostredkovanie zamestnania, čím spôsobil dlh na výživnom voči oprávnenej matke H. U. vo výške 3.034,76 eur.

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 9P/316/2012 zo dňa 28.11.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Cop/16/2014 zo dňa 30.04.2014 bol návrh otca na zníženie výživného

zamietnutý, pričom dôvodom podania návrhu otca na zníženie výživného bola skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu, nie je nikde zamestnaný a žiadal o spätné zníženie vyživovacej povinnosti. Podľa § 62 ods. 1-5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov a domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa §75 ods. 1,2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 78 ods. 1,3 Zákona o rodine dohody súdneho rozhodnutia o výživnom možno zmeniť ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne vývojom životných nákladov podľa §78 ods. 3 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, pričom súd je povinný skúmať príčiny takejto straty. Až v prípade ak má súd preukázané, že sa pomer účastníkov preukázali môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Na strane oprávneného súd skúma jeho skutočné odôvodnené potreby (spotrebný charakter výživného) s ohľadom na zákonnú mieru podľa druhu vyživovacej povinnosti. Oprávnené potreby pritom v nijakom prípade nezahŕňajú len stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky. Na strane povinného sa prihliada na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné konkrétnemu oprávnenému a výšku a spôsob už poskytovaných plnení. Jeho možnosti, teda potencionálne príjmy, nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu a pod. ďalej súd skúma majetkové pomery, ktoré sa posudzujú komplexne, zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu (vlastníctvo k veciam, pohľadávky, záväzky, cenné papiere, podiely v obchodných spoločnostiach a pod.). jednak jeho životný štandard, s ktorým sa navonok prezentuje (autá, dovolenky, životné náklady).

Neprimerané majetkové riziká sú determinované pomerom medzi možnosťou získať majetkový prospech určitej hodnoty a rizikom straty v prípade neúspechu. Neprimeranosť sa však môže vzťahovať aj na hodnotu potencionálneho neúspechu v porovnaní s majetkom povinného ako celkom. Za neprimerané majetkové riziko môže súd považovať aj inak bežné záväzky pokiaľ presahujú svojou výškou dokladované možnosti povinného a to aj napr. hypotekárny úver na zabezpečenie bývania s poukazom na výšku splátky. V takomto prípade má súd možnosť ich zohľadniť v celkovej životnej úrovni povinného alebo na ne môže prihliadať ako na neprimerané majetkové riziko.

Takto vykonaným dokazovaním mal potom súd za preukázané, že návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti nie je dôvodný, nakoľko nedošlo na strane účastníkov k takým zmenám pomerov ako to má na mysli ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Súd konštatuje, že na strane účastníkov sa hodnotia zvlášť možnosti a schopnosti povinného, v tomto prípade navrhovateľa si naďalej plniť vyživovaciu povinnosť či už v rovnakej výške ako bola naposledy ustanovená súdom, resp. vo zvýšenej výške. Listinné dôkazy, ktoré boli zabezpečené do spisu, najmä rozsudok na č.l. 43-46 jednoznačne preukazujú, že pokiaľ sa aj otec aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, tento stav si zaviniť svojím nezodpovedným prístupom k práci a nedisciplinovanosťou, pretože aj napriek tomu, že bol zamestnaný a mal dostatočný príjem neplnil si vyživovaciu zákonnú povinnosť okrem iného aj voči mal. Y., takisto sa tejto vyživovacej povinnosti úmyselne vyhýbal tým, že nikde nepracoval a neprihlásil sa na úrad práce, pričom na jeho strane nebola zistená žiadna obmedzená pracovná schopnosť a je zrejmé, že pokiaľ by riadne prejavil záujem o prácu, bol by schopný si naďalej plniť svoju vyživovaciu povinnosť v nezmenenej miere, resp. súd by nerozhodol o jeho odsúdení pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.2, 3 písm. c/ Trestného zákona, pričom súd poukazuje na skutočnosť, že sa jedná o úmyselný prečin. Zároveň súd zistil, že sa nezmenili pomery ani na strane maloletého dieťaťa, nakoľko u tohto naďalej pretrvávajú zdravotné problémy, ktoré u matky prinášajú zvýšený nárok na jeho stravovanie, resp. ďalšie finančné výdavky z titulu zdravotnej starostlivosti. Takisto matka čo sa týka možností sa uplatnenia na trhu práce je limitovaná z dôvodu, že sa stará o ležiaceho otca a poberá opatrovné vo výške 66,98 eur. Ani pribudnutie vyživovacej povinnosti na strane otca nie je skutočnosťou - okolnosťou, ktorá by sa za daných okolností závažným spôsobom prejavila v pomeroch otca v porovnaní s jeho pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o úprave vyživovacej povinnosti, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výške výživného k maloletému dieťaťu, čo konštatoval aj Krajský súd v Nitre v rozsudku sp. zn. 8CoP/16/2014 zo dňa 30.04.2014.

S poukazom na horeuvedené skutočnosti súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko ide o konanie ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

V zmysle § 205 ods. 1 a 2 O.s.p., sa v odvolaní má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.